

Handläggare: Berit Logren-Berg

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Utvärdering av vårdnadsbidraget

Yttrande över skrivelse av Abebe Hailu m fl (s)

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Gunilla Davidsson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Abebe Hailu m fl (s) har i skrivelse till stadsdelsnämnden den 17 juni 2009 aktualiserat frågan om utvärdering av vårdnadsbidraget, vilka konsekvenser det fått och vilka resultat som vårdnadsbidraget lett till. Nämnden beslöt uppdra åt förvaltningen att bereda skrivelsen.

Vårdnadsbidraget infördes den 1 juli 2008. Det kan sökas av föräldrar till barn som fyllt ett men inte tre år och kan tas ut helt eller halvt, med 3 000 respektive 1 500 kronor per månad och barn i bidrag. Under perioden 1 juli 2008 till 1 september 2009, den tid som vårdnadsbidraget funnits, har totalt 260 ansökningar handlagts inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Av dessa har 70 vårdnadsbidrag upphört för att perioden för vårdnadsbidraget upphört, 34 har sagts upp i för tid av föräldrarna, 25 har avslagits för att villkoren inte uppfyllts och 16 har inte beviljats bidrag på grund av ofullständiga uppgifter. Återstår 115 personer som nu får vårdnadsbidrag. Av dessa vårdnadshavare är det fyra som har mer än ett barn mellan 1 och 3 år. Antalet aktuella vårdnadshavare har under hela den studerade perioden varit ungefär detsamma eller 110-120 stycken. Av det totala antalet barn i stadsdelsområdet som fyllt 1 men inte 3 år har det hittills varit 7-8 procent som omfattats av vårdnadsbidraget.

I ärendet redovisas antalet individer/familjer som använt sig av vårdnadsbidraget. Förvaltningen anser att de 16 månader, som vårdnadsbidraget funnits, är en alltför kort period för att det ska vara möjligt att närmare analysera vilka konsekvenser som bidraget medfört eller kan förväntas medföra.

Bilaga

Skrivelse 2009-06-17 från Abebe Hailu m.fl. (s) angående vårdnadsbidraget.

Skrivelsen

Abebe Hailu m. fl. (s) har i skrivelse till stadsdelsnämnden den 17 juni 2009 aktualiserat frågan om utvärdering av vårdnadsbidraget. I skrivelsen föreslås att förvaltningen får i uppdrag att redovisa konsekvenserna av vårdnadsbidraget i Rinkeby-Kista stadsdelsområde ur ett barn-, jämställdhets-, ekonomiskt - och socioekonomiskt perspektiv. Skrivelsen bifogas. Nämnden beslöt den 17 juni 2009 att uppdraga åt förvaltningen att bereda skrivelsen.

Förvaltningens redovisning

Vårdnadsbidraget infördes i Stockholms stad den 1 juli 2008. Föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan ansöka om ett helt eller halvt vårdnadsbidrag, med 3 000 respektive 1 500 kronor per månad och barn.

Syfte och villkor

Syftet med vårdnadsbidrag är att öka föräldrarnas valfrihet så att de själva ska kunna välja hur de vill ordna sin barnomsorg med hjälp av bidraget. Alternativen är att utnyttja ett helt bidrag eller kombinera ett halvt bidrag med en deltidsp plats i förskolan. Förutom att barnet inte får vara yngre än ett år eller äldre än tre år och att föräldrarna ska ha tagit ut minst 250 dagars föräldrapenning är förutsättningarna följande. Ingen av föräldrarna får samtidigt med vårdnadsbidraget ha A-kassa eller aktivitetsstöd, föräldrapenning, introduktionsersättning, sjukpenning som varat längre än 365 dagar, sjukpenning under eller omedelbart efter en period med A-kassa, sjuk-/aktivitetsersättning, ålderspension eller äldreförsörjningsstöd.

Barn och vårdnadsbidragstagare i Rinkeby-Kista

I Rinkeby-Kista stadsdelsområde finns för närvarande närmare 1 400 barn mellan ett och tre år folkbokförda. Av dessa har 684 plats på kommunal och 262 plats på enskilt driven förskola. Under perioden 1 juli 2008 till 1 september 2009, den tid som vårdnadsbidraget funnits, har totalt 260 ansökningar handlagts inom Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Av dessa har 70 vårdnadsbidrag upphört för att perioden för vårdnadsbidraget upphört, 34 har sagts upp i förtid av föräldrarna, 25 har avslagits för att villkoren inte uppfyllts och 16 har inte beviljats bidrag på grund av ofullständiga uppgifter. Återstår 115 personer som nu får vårdnadsbidrag. Av dessa vårdnadshavare är det fyra som har mer än ett barn mellan 1 och 3 år. Under den tid som vårdnadsbidraget funnits har i genomsnitt 110-120 vårdnadshavare samtidigt fått bidrag. Av det totala antalet barn i stadsdelsområdet som fyllt 1 men inte 3 år har det hittills varit 7-8 procent som omfattats av vårdnadsbidraget. En jämförelse mellan hur bidragstagarna respektive det totala antalet barn i stadsdelsområdet som fyllt 1 men inte 3 år fördelar sig på stadsdelsområdets fyra stadsdelar låter antyda, att benägenheten att använda vårdnadsbidraget varierar något inom stadsdelsområdet.

	Andel bi- dragstagare*	Andel barn 1 – 3 år**
Rinkeby	55%	44%
Akalla	10%	15%
Husby	28%	27%
Kista	7%	14%
	100%	100%

* Procentuell fördelning på stadsdelar av dem som sökt vårdnadsbidrag

** Procentuell fördelning på stadsdelar av samtliga barn som fyllt 1 men inte 3 år

Barnperspektiv

De flesta barn i stadsdelsområdet har en annan kulturell och etnisk bakgrund än den svenska. Förskolans pedagogiska verksamhet ska komplettera hemmet och är det första steget i barnens utbildningstrappa. Förskolan lägger grunden till fortsatt lärande i skolan och mot ett livslångt lärande. En plats i förskolan innebär att barnen tillsammans med andra barn och vuxna utvecklas i ett socialt sammanhang. Barn med annat modersmål än svenska får på detta sätt kontakt med det svenska språket och kulturen på ett naturligt sätt. Dessa barns utveckling i det svenska språket gynnas ju tidigare de hör och använder svenskan parallellt med sitt eget modersmål.

Integrationsperspektiv

För föräldrar som är fast etablerade på arbetsmarknaden ger vårdnadsbidraget möjligheter till flexibilitet. De kan genom vårdnadsbidraget själva välja mellan fler alternativ för sin barnomsorg. Men i Rinkeby-Kista stadsdelsområde är sysselsättningsgraden lägre än i övriga delar av staden. En stor andel av befolkningen har också en annan etnisk bakgrund än den svenska. Ett flertal insatser görs för att underlätta integrationen i det svenska samhället. En av dessa är att barnen deltar i förskoleverksamheten. En förskoleplats innebär, förutom att barnen deltar i en pedagogisk verksamhet, att den även tillgodoser barnets tillsynsbehov och därmed ger föräldrarna möjlighet till förvärvsarbete eller studier.

För många familjer med annan etnisk bakgrund än den svenska är förskolan en överbrygning till det svenska samhället. I den dagliga kontakten, när barnen lämnas och hämtas, träffar föräldrarna förskolans personal. För många familjer kan det också vara den enda kontinuerliga kontakten med det svenska samhället.

Kvinnors ställning på arbetsmarknaden

Det finns ett positivt samband mellan hög utbildningsnivå och hög grad av förvärvsarbete. Oftast är det modern som är hemma med barnen. Tre av de 260 ansökningar som handlagts i stadsdelsområdet har gjorts av män. Modern riskerar därvid att förlora värdefull kontakt med arbetsmarknaden eller med utbildningsväsendet. I de flesta yrken är det ett krav att behärska det svenska språket. I det perspektivet kan vårdnadsbidraget försena kvinnornas inträde på arbetsmarknaden eller i studier.

Slutord

Vårdnadsbidraget infördes den 1 juli 2008 och har funnits i 16 månader. Förvaltningen anser att de 16 månader, som vårdnadsbidraget funnits, är en alltför kort period för att det ska vara möjligt att närmare analysera vilka konsekvenser som bidraget medfört eller kan förväntas medföra.
